

Сын тұрғысынан ойлауды сабақта пайдалану жолдары

Қазіргі кезде өмір сүру күрделенді, біздің елімізде демократиялық құрылымдар пайда бола бастады. Бүгінгі мектеп оқушылары ертең өз жолында кездескен қиыншылықтарды жеңуге, өз мәселелерін өздері шешуге, саналы шешім қабылдауға дайын болуды үйрететін жаңа технологиялардың бірі – “Оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту”.

СТО-ды дамыту бағдарламасы әлемнің түкпір- түкпірінен жиналған білім берушілердің бірлескен еңбегі.

**Сыни тұрғыдан
ойлау – ақпаратты
ойлауға, бағалауға,
талдауға және
синтездеуге
бағытталған пәндік
шешім**

Мақсаты:

- **Сын тұрғысынан ойлау дағдысын қалыптасыру және дамытуда жиі қолданылатын әдіс-тәсілдерді талдай отырып, өзара тәжірибе алмастыру.**

Сын тұрғысынан ойлау

Еркін ойлауға
мүмкіндік береді

Ақыл- ойын
дамытады

Оқу мен жазу
сауаттылығын
арттырады

Шығармашылық
белсенділігін
арттырады

Сын тұрғысынан ойлауды үйрету үшін төмендегі шаралар орындалуы шарт:

- Сын тұрғысынан ойлауды тудыру үшін уақыт керек.
- Оқушыларға ойланып толғануға, ойын ашық айтуға рұқсат беру.
- Әр түрлі идеялар мен пікірлерді қабылдау.
- Үйрену барысындағы оқушылардың белсенді іс- әрекетін қолдау.
- Кейбір оқушылар түсіп қалған қолайсыз жағдайларды әжуаға айналдырмау.
- Оқушылардың бір- бірінің жауабына жасаған сынының дәлелді, дәйекті болуын талап ету.
- Сын тұрғысынан ойлауды бағалау.

Ал оқушылар осыған байланысты:

- сенімділікпен жұмыс жасай алады;
- бар ынтасымен оқуға беріледі;
- пікірлерді тыңдайды және құрметтейді;
- өз пікірін ашық білдірудіре алады;

Оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін қалыптастыру және дамыту үшін мұғалімдер:

- Сын тұрғысынан ойлай білуі
- Оқушыларға дұрыс сұрақ қоя білуі
- Оларды ойландыра білуі керек.

Сын тұрғысынан ойлауды жетілдіру барысында жиі қолданылатын әдіс- тәсілдер:

Топқа бөлу

Пазылдармен бөлу, түстер, күлегештер, көнфеттер, көліктер, жеміс-жидектер, көгөністер, гүлдер, сандар, әріптер, әуендер, тақырыпқа байланысты тірек сөздер арқылы, мозайка құрастыру т.б

Тақырыпқа байланысты тірек сөздермен топқа бөлу

- 1) Жалпы сұрақ (иә, жоқ)
- 2) Арнайы сұрақ (сұрау есімдіктері)
- 3) Балама сұрақ (біреуін таңдау)

Қызығушылығын ояту кезеңі

Миға шабуыл, Ранжирлеу (сап түзеу), сәйкестендіру, артық сөзді табу, қарлы кесек, адасқан сөздер, бір сөзбен, қатесін табу ,кестемен жұмыс ,сұрақтар мен жауаптар , қызықты мәліметтер

Ранжирлеу

Оқушылардың білім деңгейін қалай көтеруге болады?

Үлгерімі төмен оқушымен жұмыс, ата-аналар мен жұмыс, деңгейлік тапсырмалар беру, Электронды оқулықтармен сабақ өткізу, топпен жұмысқа бейімдеу, қызығушылығын ояту, үнемі қадағалап отыру, марапаттау, тапсырмаларды әртүрлі формада орналастыру, жаңа әдіс-тәсілдерді қолдану, сын тұрғысынан ойлау дағдыларын жетілдіру, оқушыларды өз бетімен саналы білім алуға бағыттау

Осы тізімнен 5 пікірді таңдап алып, оны маңыздылығына байланысты орналастырыңыздар: алдымен ең маңыздысын, содан кейін маңызы азын.

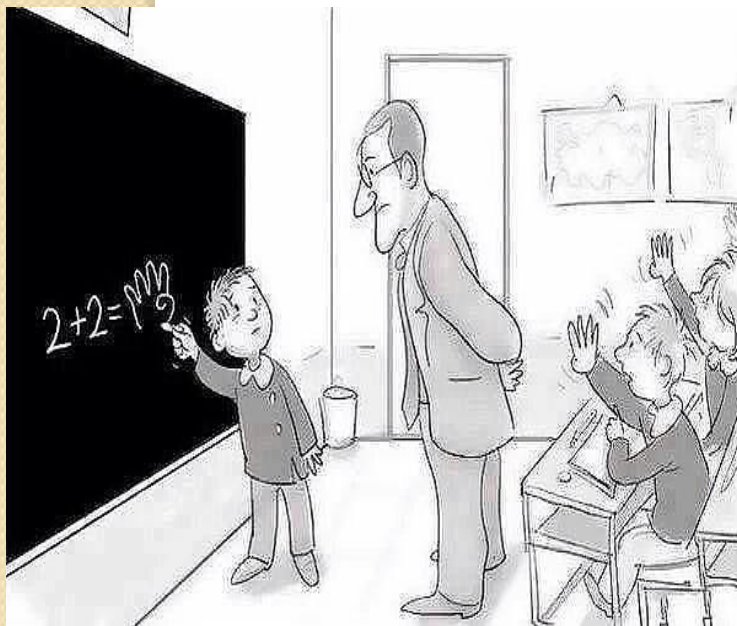
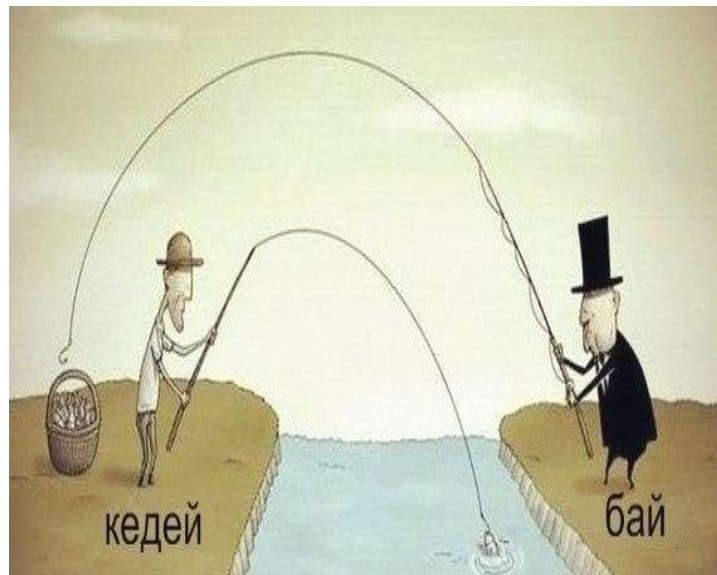

Мағынаны ашу кезеңі

Сәйкестендіру, жіктеу, топтастыру,
артықшылығы мен кемшілігі, қатесін
тап, сұрақтар мен жауаптар, кесім жасау,
ЖИГСО, сұхбат, дұрыс/дұрыс емес,
таныстырылым, сөйлемдердің келесі
сыңарын тап, INSERT әдісі

СІЗ ҚАЛАЙ ОЙЛАЙСЫЗ?

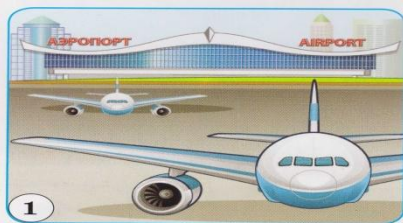

Ой толғанys кезеңі

Венн диаграммасы, рөлдік ойын, пікір-сайыс, сіз қалай ойлайсыз? Ойлаудың 6 қалпағы, идеяларды тоғыстыру (не?қайда?қашан?), өрмекші торы, тест ,эссе жазу сұрақты түрлендіріп қою.

1) 22.12 деген датаны оқы дегеннен гөрі “What is shortest day in a year?” сұрағы анағұрлым тиімді болады.

2)

Рефлексия

Бағдар шам

Екі жұлдыз, бір тілек

Тыныс белгілері

Бір сөзбен.....

Ауарайы

Алма ағашы

Табыс сатысы

Таңдау әдісі

Синквейн

“+,- , ҚЫЗЫҚТЫ”

Құндылықтар спектрі

Құндылықтар спектрі

